

Міністерство освіти і науки України
Львівський національний університет імені Івана Франка
Факультет педагогічної освіти

Кафедра загальної педагогіки та педагогіки вищої школи

БАТІГ ГАЛИНА ВОЛОДИМИРІВНА

ОРГАНІЗАЦІЯ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ
У ДИСТАНЦІЙНИХ ШКОЛАХ ТА КЛАСАХ УКРАЇНИ

Магістерська робота

галуз знань 01 Освіта / Педагогіка

спеціальність 011 «Освітні, педагогічні науки»

Науковий керівник:

доцент кафедри загальної педагогіки
та педагогіки вищої школи,
кандидат педагогічних наук
Крива М. В.

Львів – 2024

ЗМІСТ

АНОТАЦІЯ.....	4
ВСТУП	8
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ОРГАНІЗАЦІЇ ДИСТАНЦІЙНОЇ ОСВІТИ	13
1.1. Поняття та особливості дистанційного навчання	13
1.2. Історія розвитку дистанційної освіти у світі та в Україні	19
1.3. Нормативно-правова база організації дистанційного навчання в Україні	23
Висновки до першого розділу	27
РОЗДІЛ 2. ПРАКТИЧНІ АСПЕКТИ ОРГАНІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ У ДИСТАНЦІЙНИХ ШКОЛАХ ТА КЛАСАХ УКРАЇНИ	28
2.1. Технології та інструменти дистанційного навчання.....	28
2.2. Особливості організації навчального процесу в дистанційних школах	37
2.3. Організація навчальної комунікації між учнями та вчителями під час дистанційного навчання	47
Висновки до другого розділу	51
РОЗДІЛ 3. АНАЛІЗ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ДИСТАНЦІЙНОЇ ОСВІТИ В УКРАЇНІ	52
3.1. Аналіз результатів опитування учасників дистанційного навчання..	52
3.2. Перспективи подальшого розвитку дистанційної освіти в Україні... 57	57
3.3. Методичні матеріали до вивчення курсу «Організація освітнього процесу у дистанційних школах та класах України».....	60

Висновки до третього розділу	62
ВИСНОВКИ	64
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	68
ДОДАТКИ	77

АНОТАЦІЯ

Актуальність проблеми організації освітнього процесу у дистанційних школах та класах України зумовила вибір теми дослідження «Організація освітнього процесу у дистанційних школах та класах України» магістром Львівського національного університету імені Івана Франка, Г.В. Батіг, за спеціальністю 011 «Освітні, педагогічні науки», м. Львів, 2024 р.

Об’єкт дослідження: освітній процес у дистанційних школах та класах України.

Предмет дослідження: особливості організації процесу навчання у дистанційних школах та класах України.

Мета: дослідження процесів організації навчання у дистанційних школах та класах України, а також визначення основних підходів і технологій, що сприяють ефективному дистанційному навчанню.

Магістерська робота складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел, додатків. Основний зміст роботи викладено на 67 сторінках. Загальний обсяг роботи — 102 сторінки. У тексті магістерської роботи міститься 3 додатки, 4 таблиці, 2 рисунки.

У *першому розділі* теоретично обґрунтовано поняття дистанційного навчання, його особливості, переваги та недоліки. Проведено аналіз історичних етапів розвитку дистанційної освіти у світі, починаючи з перших форм листування, до сучасних цифрових платформ. Детально розглянуто український досвід у цій сфері, включаючи тенденції, які виникли в умовах пандемії COVID-19. Крім того, вивчено нормативно-правову базу, що регламентує організацію дистанційного навчання в Україні, включаючи законодавчі акти, державні стандарти й рекомендації.

У *другому розділі* акцентовано увагу на практичних аспектах організації освітнього процесу в дистанційних школах і класах України. Розглянуто сучасні технології та інструменти, які використовуються для забезпечення дистанційного навчання, такі як платформи Zoom, Google Classroom, Moodle.

Проаналізовано специфіку організації навчальних занять, підготовки навчальних матеріалів, а також використання інтерактивних методів навчання. Особливу увагу приділено питанню ефективної комунікації між учасниками освітнього процесу, зокрема між вчителями, учнями та батьками. Виокремлено переваги й проблеми, які виникають у процесі дистанційного навчання.

У *третьому* розділі представлено результати анкетування вчителів, що дозволило виявити ключові виклики дистанційного навчання. Здійснено аналіз проблем, які найчастіше виникають у процесі використання цифрових технологій, зокрема технічних, організаційних та мотиваційних. Також окреслено перспективи подальшого розвитку дистанційної освіти в Україні, включаючи інтеграцію інноваційних технологій, вдосконалення методик викладання й підвищення кваліфікації педагогів. Розроблено методичні матеріали до вивчення курсу «Організація освітнього процесу у дистанційних школах та класах України», які спрямовані на підвищення ефективності навчання.

Теоретичні та емпіричні результати магістерської роботи:

- досліджено історичний розвиток дистанційної освіти у світі та в Україні;
- визначено та обґрунтовано технології та інструменти дистанційного навчання, які застосовуються у дистанційних школах та класах.
- проведено аналіз опитувань учасників дистанційного навчання, що дозволило оцінити ефективність освітнього процесу та виявити перспективи його розвитку;
- розроблено методичні матеріали до курсу «Організація освітнього процесу у дистанційних школах та класах України».

Ключові слова: дистанційна освіта, організація навчання, нормативно-правова база, дистанційні школи, освітні технології, комунікація в навчанні, розвиток освіти.

SUMMARY

The relevance of the problem of organising the educational process in distance schools and classrooms in Ukraine led to the choice of the research topic «Organisation of the educational process in distance schools and classrooms in Ukraine» by the Master of Ivan Franko National University of Lviv, H.V. Batih, speciality 011 «Educational, Pedagogical Sciences», Lviv, 2024.

Object of research: the educational process in distance schools and classrooms in Ukraine.

Subject of research: peculiarities of organising the learning process in distance schools and classrooms in Ukraine.

Purpose: to study the processes of organising learning in distance schools and classrooms in Ukraine, as well as to identify the main approaches and technologies that contribute to effective distance learning.

The master's thesis consists of an introduction, three chapters, conclusions, a list of references, and appendices. The main content of the work is set out on 67 pages. The total volume of the work is 102 pages. The text of the master's thesis contains 3 appendices, 4 tables, 2 figures.

The *first section* theoretically substantiates the concept of distance learning, its features, advantages and disadvantages. The author analyses the historical stages of development of distance education in the world, from the first forms of correspondence to modern digital platforms. The Ukrainian experience in this area, including the trends that have emerged in the context of the COVID-19 pandemic, is considered in detail. In addition, the legal and regulatory framework governing the organisation of distance learning in Ukraine, including legislative acts, state standards and recommendations, is studied.

The *second section* focuses on the practical aspects of organising the educational process in distance schools and classrooms in Ukraine. The modern technologies and tools used to provide distance learning, such as Zoom, Google Classroom, and Moodle platforms, are considered. The article analyses the specifics

of organising classes, preparing teaching materials, and using interactive teaching methods. Particular attention is paid to the issue of effective communication between participants in the educational process, in particular between teachers, students and parents. The advantages and problems that arise in the process of distance learning are highlighted.

The *third section* presents the results of a survey of teachers, which allowed us to identify the key challenges of distance learning. The author analyses the problems that most often arise in the process of using digital technologies, including technical, organisational and motivational ones. The prospects for further development of distance education in Ukraine, including the integration of innovative technologies, improvement of teaching methods and professional development of teachers, are also outlined. Methodological materials for studying the course «Organisation of the Educational Process in Distance Schools and Classrooms of Ukraine» have been developed, which are aimed at improving the effectiveness of learning.

Theoretical and empirical results of the master's thesis:

- The historical development of distance education in the world and in Ukraine was studied;
- Identified and substantiated the technologies and tools of distance learning used in distance schools and classes.
- analysis of surveys of distance learning participants, which allowed us to assess the effectiveness of the educational process and identify prospects for its development;
- developed methodological materials for the course «Organisation of the educational process in distance schools and classrooms of Ukraine».

Key words: distance education, organisation of learning, regulatory framework, distance schools, educational technologies, communication in learning, development of education.